

MBE-3337-38 Seat No. _____

M. A. (Sem. III) Examination

October / November - 2018

History : CC - 304

**1. Constitutional History of Independent India -
1947 to 1980 A.D.**

2. Indian Archaeology & Epigraphy (Optional)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

**1. Constitutional History of Independent India -
1947 to 1980 A.D.**

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧	ભારતના બંધારણનાં લક્ષણો જણાવો.	૧૪
	અથવા	
૧	ભારતીય બંધારણ સભાની કામગીરીની સમીક્ષા કરો.	૧૪
૨	ભારતના બંધારણમાં આપેલ મૂળભૂત અધિકારો આલેખો.	૧૪
	અથવા	
૨	ભારતના બંધારણમાં આપેલ વડાપ્રધાનનાં સ્થાનની મહત્તા દર્શાવી તેમની સત્તાઓ સમજાવો.	૧૪

૩ ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલત અને વડી અદાલતની રચના આલેખો. ૧૪

અથવા

૩ ભારતના ચૂંટણીપંચની કામગીરીની સમીક્ષા કરો. ૧૪

૪ રાજ્ય સરકાર અને કેન્દ્ર સરકાર વચ્ચેના ધારાકીય સંબંધો આલેખો. ૧૪

અથવા

૪ ૧૯૮૦ સુધી થયેલ બંધારણીય સુધારાઓ જણાવો. ૧૪

૫ ટૂંકમાં પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો : (ગમે તે સાત) ૧૪

(૧) ભારતના પ્રથમ હિંદી વજીર કોણ હતા ?

(૨) હિંદના છેલ્લા વાઈસરોય કોણ હતા ?

(૩) સ્વતંત્ર ભારતના બંધારણના ઘડતરમાં કોનું યોગદાન છે ?

(૪) ભારતના બંધારણમાં આમુખનું શું મહત્ત્વ છે ?

(૫) ભારતના સમવાયતંત્રની મુખ્ય વિશેષતા કઈ છે ?

(૬) રાજ્યની નીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો એટલે શું ?

(૭) સરકારના મુખ્ય અંગો કયા છે ? ધારાસભા શું કામ કરે છે ?

(૮) આપણા ન્યાયતંત્રની નોંધપાત્ર વિશિષ્ટતા શું છે ?

(૯) રાજ્યના મુખ્યમંત્રીની નિમણૂક કોણ કરે છે ?

(૧૦) ગુપ્ત મતદાન પદ્ધતિ શા માટે સ્વીકારવામાં આવી છે ?

(૧૧) ભારતીય સંઘ સાથે ૩૭૦ની કલમ અનુસાર વિશિષ્ટ દરજ્જાથી જોડાયેલ રાજ્ય કયું છે ?

(૧૨) ભારતીય બંધારણની કઈ કલમ અન્વયે ચૂંટણીપંચની રચના થયેલ છે ?

2. Indian Archaeology & Epigraphy (Optional)

સૂચના : (૧) તમામ પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

(૨) દરેક પ્રશ્ન લખવા ફરજિયાત છે.

૧ ભારતીય પુરાતત્વ સર્વેક્ષણખાતાની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

અથવા

૧ ભારતીય ઇતિહાસમાં પુરાતત્વખાતાની ભૂમિકા જણાવો.

૨ ભારતીય કલા અને સ્થાપત્યની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.

અથવા

૨ સિંધુ ખીણ સંસ્કૃતિના નગર લોથલની નગરરચનાનું મૂલ્યાંકન કરો.

૩ પ્રયાગ પ્રશસ્તિસ્તંભ વિશેની માહિતી આપો.

અથવા

૩ ગિરનારના શૈલ્યલેખની માહિતી લંબાણપૂર્વક આપો.

૪ ગુપ્તકાલીન સિક્કાઓ પર અહેવાલ રજૂ કરો.

અથવા

૪ ઇતિહાસના અભ્યાસમાં શિલાલેખનું મહત્ત્વ સમજાવો.

૫ કોઈ પણ સાતના ટૂંકમાં જવાબ લખો :

- (૧) મોહે-જો-દડો અને હડપ્પા નગરો ક્યારે શોધાયા ?
- (૨) ભારતીય પુરાતત્વ સર્વેક્ષણખાતાની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
- (૩) ગુજરાતના પુરાતત્વ સ્થાનો જણાવો.
- (૪) ગિરનારના શિલાલેખમાં કયા-કયા શાસકોની માહિતી મળે છે ?
- (૫) સમુદ્રગુપ્તના સ્તંભલેખનું નામ લખી, આ સ્તંભલેખ કોણે લખ્યો ?
- (૬) લગ્નસંબંધ વિશેના સિક્કો કયા શાસકનો મળ્યો છે ?
- (૭) ગુપ્તવંશનો છેલ્લો શાસક કોણ હતો ?
- (૮) અકબરના સિક્કામાં ધ્યાન ખેંચે તેવી કઈ બાબત છે ?
- (૯) લોથલ નગરનું ઉત્ખનન કોણે અને ક્યારે થયું ?
- (૧૦) ધોળાવીરાનગર ક્યાં આવેલું છે ?
- (૧૧) તક્ષશીલાનું ઉત્ખનન કોણે કર્યું ?
- (૧૨) મહમ્મદ ઘોરીના સિક્કા પર કઈ દેવીની આકૃતિ અંકિત થયેલ છે.